

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

В.Л.Шаран

Підпис Ініціали та прізвище

25 вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історіографія освітніх процесів

Назва

Галузь

знань 01 Освіта/Педагогіка

Шифр

Назва

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Шифр

Назва

Освітня програма Освітні, педагогічні науки

Статус дисципліни вибіркова (за вибором аспіранта)

Інститут (факультет) Інститут психології, педагогіки та соціальної роботи

Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	I	II	4/120	64	32	-	32		56	-	-	+
Заочна	I	II	4/120	16	8	-	8		104	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Ступінь вищої освіти

Розробники:

докт. філософ. наук, проф. Ашиток Н.І.

Підпис Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

докт. пед. наук, проф. Кобрій О.М.

Підпис Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

канд. пед. наук, доц. Івах С.М.

Підпис Ініціали та прізвище викладача, науковий ступінь та вчене звання

Схвалено на засіданні кафедри.

Протокол № 6 від 07 травня 2019 р.

Завідувач кафедри

М.М.Чепіль

Підпис Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні науково-методичної ради інституту (факультету).

Протокол № 5 від 30 травня 2019 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № 6 від 25 вересня 2019 р.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у майбутніх фахівців уявлення про процеси нагромадження та інтерпретації знань про історіографію освітніх процесів і ту роль, яку вони відіграють у розвитку сучасної освіти.

Вона реалізується через формування таких компетентностей:

– **загальні:** здатність до продуктивного мислення; самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел; планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій; управління якістю роботи, що виконується; здатність до проектної організації діяльності;

– **фахові:** здатність опрацьовувати науково-історичну літературу, виокремлювати пізнавальні засади і методи створення історіографічних знань; здатність застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого та сучасного, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівнів наукових праць з історіографії освітніх процесів; здатність використовувати здобуті історичні знання у практичній діяльності.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перед вивченням навчальної дисципліни «Історіографія освітніх процесів» освітньо-професійною програмою передбачено опанування таких дисциплін: «Педагогіка вищої школи», «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні», «Вища освіта в Україні і Болонський процес», «Організація управління навчальним процесом в Україні».

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

I. Знати:

- мету, завдання та зміст навчальної дисципліни «Історіографія освітніх процесів»;
- історіографію освіти імперської доби (1900 – 1917 рр.);
- розвиток історіографії освіти періоду УНР (1917 – 1920рр.);
- реформування шкільної освіти в УРСР (1920 – поч. 30-х років);
- формування історико-педагогічної історіографії тоталітарного періоду (30-ті – сер. 50-х р.);
- розвиток історіографії освіти і школи (друга половина 50-х – 80-ті роки);
- історіографію освіти у незалежній Українській державі (1990 р. – донині);
- педагогічні персоналії в українській історико-педагогічній науці (друга пол. XIX ст. – 1916 р.);
- педагогічні персоналії у вітчизняній історії педагогіки (1917 – 20-і роки XX ст.);
- вивчення персоналій українськими істориками педагогіки за радянських часів (30-і – перша половина 80-х років XX ст.);
- педагогічні персоналії у другій половині 80-х – першій половині 90-х років XX ст.;
- нові підходи до висвітлення педагогічних персоналій (друга половина 90-х років XX ст. до нашого часу);
- історіографію вітчизняної педагогічної думки у дореволюційний період;
- розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки XX ст.);
- висвітлення історії науково-педагогічної думки в радянській історико-педагогічній літературі (30-і - до 90-х років XX ст.);
- розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у незалежній Україні.

II. Уміти:

- здійснювати аналіз матеріалу, що вивчатиметься, а саме: встановлювати наступних і послідовність у його вивченні, співвідношення між теоретичним матеріалом і практичними

вміннями й навичками, диференціювати матеріал за ступенем складності його засвоєння, виділяти у ньому головне;

- працювати з навчальними підручниками, посібниками, уміло використовувати дидактичні можливості методичного апарату джерела;
- використовувати здобутки педагогіки дитячої творчості у виховному у вищих навчальних закладах;
- підбирати та застосовувати на практиці теоретичний матеріал, використовувати його логічно і послідовно;
- реалізовувати системний підхід до підготовки роботи з історіографії освітніх процесів на практиці;
- володіти технологіями інтерпретації матеріалу з історії освітніх процесів, оптимально використовувати засоби навчання, виходячи зі специфіки матеріалу, що вивчається, і конкретного контингенту студентів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

А (90 – 100) – оцінка “відмінно” – “5” виставляється, якщо студент бездоганно володіє знаннями про мету, завдання та зміст навчальної дисципліни «Історіографія освітніх процесів»; історіографію освіти імперської доби (1900-1917 рр.); розвиток історіографії освіти періоду УНР (1917-1920 рр.); реформування шкільної освіти в УРСР (1920 - поч. 30-х років); формування історико-педагогічної історіографії тоталітарного типу (30-ті - сер. 50-х років); розвиток історіографії освіти і школи (друга половина 50-х – 80-ті роки); історіографію освіти у незалежній Українській державі (1990 р. – донині); дослідження педагогічних персоналій в українській історії педагогічної науки (друга половина XIX ст. – 1916 р.); педагогічні персоналії у вітчизняній історії педагогіки (1917 – 20-і роки XX ст.); вивчення персоналій українськими істориками педагогіки за радянських часів (30-і - перша половина 80-х років XX ст.); дослідження педагогічних персоналій у другій половині 80-х - першій половині 90-х років XX ст.; нові підходи до висвітлення педагогічних персоналій (друга половина 90-х років XX ст. до нашого часу); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у дореволюційний період; розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки XX ст.); історію науково-педагогічної думки в радянській історико-педагогічній літературі (30-і - до 90-х років XX ст.); історіографію вітчизняної педагогічної думки у незалежній Україні; демонструє високий рівень сформованості умінь вибору історіографічних джерел; володіє вміннями і навичками інтерпретації отриманих знань про освітні процеси в Україні; використовує сучасні методики тлумачення історіографічного матеріалу.

В (82 – 89) – оцінка “добре” – “4” виставляється, якщо студент достатньо повно володіє знаннями про мету, завдання та зміст навчальної дисципліни «Історіографія освітніх процесів»; історіографію освіти імперської доби (1900 – 1917 рр.); розвиток історіографії освіти періоду УНР (1917-1920 рр.); реформування шкільної освіти в УРСР (1920 – поч. 30-х років); формування історико-педагогічної історіографії тоталітарного типу (30-ті - сер. 50-х років); розвиток історіографії освіти і школи (друга половина 50-х – 80-ті роки); історіографію освіти у незалежній Українській державі (1990 р. – донині); дослідження педагогічних персоналій в українській історії педагогічної науки (друга половина XIX ст. – 1916 р.); педагогічні персоналії у вітчизняній історії педагогіки (1917 – 20-і роки XX ст.); вивчення персоналій українськими істориками педагогіки за радянських часів (30-і - перша половина 80-х років XX ст.); дослідження педагогічних персоналій у другій половині 80-х – першій половині 90-х років XX ст.; нові підходи до висвітлення педагогічних персоналій (друга половина 90-х років XX ст. до нашого часу); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у дореволюційний період; розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки XX ст.); історію науково-педагогічної думки в радянській історико-педагогічній літературі (30-і - до 90-х років XX ст.); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у незалежній Україні;

демонструє достатній рівень сформованості умінь вибору історіографічних джерел; володіє уміньми і навичками, необхідними для інтерпретації отриманих історіографічних знань про освітні процеси в Україні; використовує сучасні методики тлумачення історіографічного матеріалу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

С (75 – 81) – оцінка “добре” – “4” виставляється, якщо студент достатньо володіє знаннями про мету, завдання та зміст навчальної дисципліни «Історіографія освітніх процесів»; історіографію освіти імперської доби (1900-1917 рр.); розвиток історіографії освіти періоду УНР (1917-1920 рр.); реформування шкільної освіти в УРСР (1920 - поч. 30-х років); формування історико-педагогічної історіографії тоталітарного типу (30-ті - сер. 50-х років); розвиток історіографії освіти і школи (друга половина 50-х – 80-ті роки); історіографію освіти у незалежній Українській державі (1990 р. – донині); дослідження педагогічних персоналій в українській історії педагогічної науки (друга половина XIX ст. – 1916 р.); педагогічні персоналії у вітчизняній історії педагогіки (1917 – 20-і роки XX ст.); вивчення персоналій українськими істориками педагогіки за радянських часів (30-і - перша половина 80-х років XX ст.); дослідження педагогічних персоналій у другій половині 80-х - першій половині 90-х років XX ст.; нові підходи до висвітлення педагогічних персоналій (друга половина 90-х років XX ст. до нашого часу); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у дореволюційний період; розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки XX ст.); історію науково-педагогічної думки в радянській історико-педагогічній літературі (30-і - до 90-х років XX ст.); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у незалежній Україні; демонструє достатній рівень сформованості умінь вибору історіографічних джерел; володіє уміньми і навичками, необхідними для інтерпретації отриманих історіографічних знань про освітні процеси в Україні; використовує сучасні методики тлумачення історіографічного матеріалу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

Д (67 – 74) – оцінка “задовільно” – “3” виставляється, якщо студент недостатньо володіє знаннями про мету, завдання та зміст навчальної дисципліни «Історіографія освітніх процесів»; історіографію освіти імперської доби (1900-1917 рр.); розвиток історіографії освіти періоду УНР (1917-1920 рр.); реформування шкільної освіти в УРСР (1920 - поч. 30-х років); формування історико-педагогічної історіографії тоталітарного типу (30-ті - сер. 50-х років); розвиток історіографії освіти і школи (друга половина 50-х – 80-ті роки); історіографію освіти у незалежній Українській державі (1990 р. – донині); дослідження педагогічних персоналій в українській історії педагогічної науки (друга половина XIX ст. – 1916 р.); педагогічні персоналії у вітчизняній історії педагогіки (1917 – 20-і роки XX ст.); вивчення персоналій українськими істориками педагогіки за радянських часів (30-і - перша половина 80-х років XX ст.); дослідження педагогічних персоналій у другій половині 80-х - першій половині 90-х років XX ст.; нові підходи до висвітлення педагогічних персоналій (друга половина 90-х років XX ст. до нашого часу); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у дореволюційний період; розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки XX ст.); історію науково-педагогічної думки в радянській історико-педагогічній літературі (30-і - до 90-х років XX ст.); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у незалежній Україні; достатній рівень сформованості умінь вибору історіографічних джерел; володіє уміньми і навичками, необхідними для інтерпретації отриманих знань про освітні процеси в Україні; демонструє поверхові вміння вибору історіографічних джерел; обмежено володіє основними уміньми і навичками, необхідними для інтерпретації отриманих знань про освітні процеси в Україні; поверхово володіє методиками тлумачення історіографічного матеріалу.

Е (60 – 66) – оцінка “задовільно” – “3” виставляється, якщо студент володіє слабкими знаннями про мету, завдання та зміст навчальної дисципліни «Історіографія освітніх процесів»;

історіографію освіти імперської доби (1900-1917 рр.); розвиток історіографії освіти періоду УНР (1917-1920 рр.); реформування шкільної освіти в УРСР (1920 - поч. 30-х років); формування історико-педагогічної історіографії тоталітарного типу (30-ті - сер. 50-х років); розвиток історіографії освіти і школи (друга половина 50-х – 80-ті роки); історіографію освіти у незалежній Українській державі (1990 р. – донині); дослідження педагогічних персоналій в українській історії педагогічної науки (друга половина XIX ст. – 1916 р.); педагогічні персоналії у вітчизняній історії педагогіки (1917 – 20-і роки XX ст.); вивчення персоналій українськими істориками педагогіки за радянських часів (30-і - перша половина 80-х років XX ст.); дослідження педагогічних персоналій у другій половині 80-х - першій половині 90-х років XX ст.; нові підходи до висвітлення педагогічних персоналій (друга половина 90-х років XX ст. до нашого часу); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у дореволюційний період; розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки XX ст.); історію науково-педагогічної думки в радянській історико-педагогічній літературі (30-і - до 90-х років XX ст.); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у незалежній Україні; достатній рівень сформованості умінь вибору історіографічних джерел; володіє уміннями і навичками, необхідними для інтерпретації отриманих знань про освітні процеси в Україні; демонструє елементарні вміння вибору історіографічних джерел; обмежено володіє основними уміннями і навичками, необхідними для інтерпретації отриманих знань про освітні процеси в Україні; використовує лише готові методики тлумачення історіографічного матеріалу, діє за зразком.

FX (35 – 59) – оцінка “незадовільно” – “2” виставляється, якщо студент частково володіє знаннями про мету, завдання та зміст навчальної дисципліни «Історіографія освітніх процесів»; історіографію освіти імперської доби (1900-1917 рр.); розвиток історіографії освіти періоду УНР (1917-1920 рр.); реформування шкільної освіти в УРСР (1920 - поч. 30-х років); формування історико-педагогічної історіографії тоталітарного типу (30-ті - сер. 50-х років); розвиток історіографії освіти і школи (друга половина 50-х – 80-ті роки); історіографію освіти у незалежній Українській державі (1990 р. – донині); дослідження педагогічних персоналій в українській історії педагогічної науки (друга половина XIX ст. – 1916 р.); педагогічні персоналії у вітчизняній історії педагогіки (1917 – 20-і роки XX ст.); вивчення персоналій українськими істориками педагогіки за радянських часів (30-і - перша половина 80-х років XX ст.); дослідження педагогічних персоналій у другій половині 80-х - першій половині 90-х років XX ст.; нові підходи до висвітлення педагогічних персоналій (друга половина 90-х років XX ст. до нашого часу); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у дореволюційний період; розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки XX ст.); історію науково-педагогічної думки в радянській історико-педагогічній літературі (30-і - до 90-х років XX ст.); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у незалежній Україні; демонструє достатній рівень сформованості умінь вибору історіографічних джерел; володіє уміннями і навичками, необхідними для інтерпретації отриманих історіографічних знань про освітні процеси в Україні, допускає при цьому суттєві неточності та помилки; демонструє несформовані вміння вибору історіографічних джерел; не володіє уміннями і навичками, необхідними для інтерпретації отриманих історіографічних знань про освітні процеси в Україні; не володіє методиками тлумачення історіографічного матеріалу; не здатен добирати доцільні для реалізації історіографічних завдань методики.

F (0 – 34) – оцінка “незадовільно” – “2” виставляється, якщо студент зовсім не володіє знаннями про мету, завдання та зміст навчальної дисципліни «Історіографія освітніх процесів»; історіографію освіти імперської доби (1900-1917 рр.); розвиток історіографії освіти періоду УНР (1917-1920 рр.); реформування шкільної освіти в УРСР (1920 - поч. 30-х років); формування історико-педагогічної історіографії тоталітарного типу (30-ті - сер. 50-х років); розвиток історіографії освіти і школи (друга половина 50-х – 80-ті роки); історіографію освіти у незалежній Українській державі (1990 р. – донині); дослідження педагогічних персоналій в українській історії педагогічної науки (друга половина XIX ст. – 1916 р.); педагогічні персоналії

у вітчизняній історії педагогіки (1917 – 20-і роки XX ст.); вивчення персоналій українськими істориками педагогіки за радянських часів (30-і - перша половина 80-х років XX ст.); дослідження педагогічних персоналій у другій половині 80-х - першій половині 90-х років XX ст.; нові підходи до висвітлення педагогічних персоналій (друга половина 90-х років XX ст. до нашого часу); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у дореволюційний період; розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки XX ст.); історію науково-педагогічної думки в радянській історико-педагогічній літературі (30-і - до 90-х років XX ст.); розвиток історіографії вітчизняної педагогічної думки у незалежній Україні; достатній рівень сформованості умінь вибору історіографічних джерел; володіє уміннями і навичками, необхідними для інтерпретації отриманих знань про освітні процеси в Україні; демонструє несформовані вміння вибору історіографічних джерел; не володіє уміннями і навичками, необхідними для інтерпретації отриманих історіографічних знань про освітні процеси в Україні; не володіє методиками тлумачення історіографічного матеріалу; не здатен добирати доцільні для реалізації історіографічних завдань методики; не здатен добирати доцільні для реалізації завдань методики інтерпретації; відсутнє наукове мислення, практичні навички несформовані.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен; індивідуальні завдання, що полягають у підготовці та презентації на заняттях; контрольна робота; співбесіда.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Історіографія освітніх процесів як навчальна дисципліна

Предмет та завдання навчальної дисципліни «Історіографія освітніх процесів».

Основні поняття та категорії дисципліни.

Історія становлення педагогічної історіографії, підходи до визначення поняття «історіографія».

Педагогічна історіографія, її мета, завдання, предмет, об'єкт, функції, розділи, періодизація.

Тема 2. Історіографія освіти імперської доби (1900-1917 рр.)

Перші спроби осмислити стан та процесуально-змістові аспекти реформування шкільної освіти (С. В. Рождественський, П. Ф. Каптерев, П. П. Блонський, С. Ф. Русова, Я. Ф. Чепіга та ін.).

Педагогічна література та періодична преса про стан шкільної освіти, урядову освітню політику, процес реформування освітньої галузі, міністерські та альтернативні урядовим проекти громадськості.

О. Г. Лотоцький про освітню політику російського самодержавства в контексті історії боротьби різних кіл громадськості за створення української школи.

Тема 3. Розвиток історіографії освіти періоду УНР (1917-1920рр.)

Освітня політика самодержавного уряду, причини, хід та результати реформи 1917 – 1920 рр. (О. Ф. Музиченко, Г. М. Іваниця, К. Ф. Лебединцев та ін.).

С. П. Постернак про стан шкільної освіти на українських землях, історію створення і зміст Проекту єдиної школи в Україні та ін.

Роль наукові розвідок вітчизняних учених для становлення української історико-педагогічної історіографії.

Тема 4. Реформування шкільної освіти в УРСР (1920 - поч. 30-х років XX ст.)

Українська радянська шкільна система освіти у працях Г. Ф. Гринько, М. О. Авдієнко, М. Скрипник та ін.

Я. П. Ряппо про народну освіту в Україні.

Історіографи про роль більшовицької партії в розвитку освіти і класовий підхід до її аналізу.

Тема 5. Формування історико-педагогічної історіографії тоталітарного типу (30-ті - сер. 50-х років XX ст.)

Розвиток історіографії освіти та вплив на неї системи цензури, марксистсько-ленінської методології, партійно-класового підходу (С. Бухало, М. Грищенко та ін.).

Історіографія про державно-громадські демократичні проекти реформування, національно спрямовані реформи освітньої галузі.

Становлення радянської офіційної історико-педагогічної історіографії.

Тема 6. Історіографія освіти і школи (друга половина 50-х – 80-ті роки XX ст.)

Історіографія на основі марксистсько-ленінської методології про стан освіти (М.М. Грищенко, Т. М. Шашло, А. Д. Бондар, В. І. Зільберштейн, В. О. Повх, М. С. Грищенко та ін.).

Праці історіографів «хрущовського» періоду про освіту в Україні.

Реформування школи у роботах педагогів (Ю. К. Бабанський, М. В. Фоменко, В. О. Сухомлинський та ін.).

«Горбачовська» перебудова в працях ініціаторів та учасників демократичних змін у шкільній освіті другої половини 80-х років (С. У. Гончаренко, М. Ф. Кучернюк та ін.).

Тема 7. Історіографія освіти у незалежній Українській державі (1990 р. – донині).

Проблему впливу реформаторських процесів на розвиток шкільної освіти в Україні в працях М.Д. Ярмаченко, С.У. Гончаренко, Н.П. Калениченко та ін.

Українська історико-педагогічна історіографія про відродження української національної школи (Г. Г. Філіпчук, В. К. Майборода, С. В. Майборода, С. М. Філоненко, М. Г. Кукурудзяк, М. М. Собчинська, Б. М. Ступарик, Л. В. Потапова, Н. М. Гупан та ін.).

Історіософський аналіз розвитку вітчизняної освіти в Україні (В. О. Огнев'юк, Я. Ф. Чепіга).

Тема 8. Педагогічні персоналії в українській історико-педагогічній науці (друга половина XIX ст. – 1916 р.)

Педагогічна спадщина видатних педагогів минулого в працях культурно-громадських діячів, істориків, літературознавців у кінці XIX – на початку XX ст. (О. Барвінський, С. Єфремов, М. Маккавейський, Н. Марков, О. Огоновський та ін.).

Основні підходи до вивчення педагогічних персоналій.

Тема 9. Педагогічні персоналії у вітчизняній історії педагогіки (1917 – 20-і роки XX ст.)

Вивчення історіографічних праць про педагогічні персоналії у публіцистиці історико-педагогічного характеру, наукових розвідках українських громадсько-освітніх діячів, публіцистів, літературознавців, істориків 20-х років XX століття (М. Возняк, С. Єфремов, В. Міяковський, К. Студинський, В. Родніков, К. Федоровський).

Роль персоналій цього періоду в піднесенні української науки, освіти, літератури, мистецтва.

Тема 10. Вивчення персоналій українськими істориками педагогіки за радянських часів (30-і - перша половина 80-х років XX ст.)

Педагогічні персоналії в історико-педагогічній науці як ідеологічний складовий суспільства (Г. Грищенко, О. Дзеверін, Н. Калениченко, М. Ніжинський, В. Савінець, Г. Савицька, В. Смаль, Л. Смілянський, Г. Фертман, С. Чавдаров та ін.).

Педагогічні персоналії А. Макаренка, Г. Сковороди, Т. Шевченка, І. Франка, Б. Грінченка, О. Маковея, Я. Чепіги та ін. у працях історіографів.

Дослідження педагогічної спадщини В. Сухомлинського (О. Дзеверін, В. Лоскутов, Т. Будняк, В. Караковський, І. Зязюн, Є. Родчанін та ін.).

Тема 11. Педагогічні персоналії в другій половині 80-х - першій половині 90-х років XX ст.

Вивчення педагогічних персоналій у працях істориків педагогіки (В. Василенко, М. Левківський, М. Мухін, М. Ніжинський, Г. Сухорукова, М. Ярмаченко та ін.).
Педагогічні персоналії С. Русової, І. Огієнка, Б. Грінченка, Г. Ващенко, С. Черкасенка, А. Волошина в працях А. Бойка, М. Веркальця, О. Неживого, С. Філоненка та ін.

Тема 12. Нові підходи до вивчення педагогічних персоналій (друга половина 90-х років XX ст. до нашого часу)

Педагогічні погляди і просвітницька діяльність вітчизняних педагогів та громадських діячів О. Барвінського, А. Животка, С. Русової, С. Сірополка, І. Стешенка, М. Сумцова а також зарубіжних Я. Коменського, А. Дістервега, Д. Локка та ін. у працях науковців (Б. Гречин, О. Джус, Ю. Калічак, О. Кін, Р. Кіра, І. Пінчук, І. Соїко та ін.).
Зміна методології досліджень педагогічних персоналій.

Тема 13. Історіографія розвитку вітчизняної педагогічної думки у дореволюційний період
Формування історії педагогічної думки як напряму розвитку вітчизняної історико-педагогічної науки (друга половина XIX ст. – 1916 р.).
Становлення підходів до вивчення вітчизняної педагогічної думки.

Тема 14. Розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки XX століття)

Розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки).
Педагогічні погляди Г.Ващенко, Б.Д.Грінченка, І.М.Стешенка та ін.

Тема 15. Історіографія науково-педагогічної думки в радянській історико-педагогічній літературі (30-і - до 90-х років XX ст.)

Напрями у розвитку вітчизняної педагогічної науки у 30-ті роки.
Розвиток педагогіки у-50-ті рр.
Наукові погляди вчених-педагогів 60-ті роки.
Педагогіка періоду застою в історіографії (70 – 80-ті рр.).

Тема 16. Історіографія розвитку вітчизняної педагогічної думки у незалежній Україні

Зміни у вивченні історії наукової історико-педагогічної думки (з першої половини 90-х років XX ст. до нашого часу).
Розвиток історії наукової педагогічної думки (Л. Березівська, Н.Гупан, О. Сухомлинська та ін.).

Перелік семінарських занять

Історіографія освітніх процесів як навчальна дисципліна
Історіографія освіти імперської доби (1900-1917 рр.)
Розвиток історіографії освіти періоду УНР (1917-1920рр.)
Реформування шкільної освіти в УРСР (1920 - поч. 30-х років)
Формування історико-педагогічної історіографії тоталітарного типу (30-ті - середина 50-х років)
Історіографія освіти і школи (друга половина 50-х – 80-ті роки)
Історіографія освіти у незалежній Українській державі (1990 р. – донині)
Педагогічні персоналії в українській історико-педагогічній науці (друга половина XIX ст. – 1916 р.)
Педагогічні персоналії у вітчизняній історії педагогіки (1917 – 20-і роки XX ст.)
Вивчення персоналій українськими істориками педагогіки за радянських часів (30-і - перша половина 80-х років XX ст.)
Педагогічні персоналії у другій половині 80-х - першій половині 90-х років XX ст.
Нові підходи до вивчення педагогічних персоналій (друга половина 90-х років XX ст. до нашого часу)

Історіографія розвитку вітчизняної педагогічної думки у дореволюційний період
Розвиток історії наукової педагогічної думки в Україні (1917 – 20-і роки XX століття)
Історіографія науково-педагогічної думки в радянській історико-педагогічній літературі (30-і - до 90-х років XX ст.)
Історіографія розвитку вітчизняної педагогічної думки у незалежній Україні

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Підготувати індивідуально завдання (конспект заняття з історіографії освітнього процесу) за наступними темами:

- Становлення історіографії освіти України у другій половині XIX ст.
- Розвиток педагогічної наукової думки на початку XX ст.
- Специфіка радянської історіографії освіти України у другій половині 1930-х-1940-х рр.
- Розвиток радянської історіографії освіти в 1950-1960-і рр.
- Особливості радянської наукової думки про освіту в 1970-1980-і рр.
- Основні тенденції у вітчизняній історіографії освіти України у пострадянський період.
- Методологічні підходи та джерельна база досліджень про освіту України у 1990-х роках.
- Проблематика історіографічних досліджень пострадянського періоду про національну освіту України.
- Історіографія вищої освіти України (1990-2000 рр.).
- Історіографія дореволюційного професійної освіти України.
- Історія освіти СРСР в радянській історіографії 70-х років.
- Реформування шкільної освіти України (1917-1921 рр.): історіографія та джерела дослідження.
- Вища школа Української РСР в період перебудови в історіографії.
- Вітчизняна історіографія педагогічної спадщини А.С. Макаренка.
- Вітчизняна історіографія педагогічної спадщини В. Сухомлинського.
- Теоретичні проблеми педагогічної історіографії як наукової і навчальної дисципліни у-XXI столітті.

Підготуватися до написання контрольної роботи.

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях. Співбесіда проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом зі студентами, які навчалися за індивідуальним навчальним планом або пропустили заняття з поважних причин. Контрольна робота проводиться на останньому практичному занятті, включає теоретичні та практичні завдання і охоплює всі теми курсу. Індивідуально-творче завдання виконується кожним студентом протягом семестру, презентація цього завдання відбувається на одному з практичних занять.

Екзамен виставляється за результатами поточного контролю, контрольної роботи, виконання індивідуального творчого завдання та співбесіди з екзаменатором.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за поточну успішність – 30 балів; за контрольну роботу – 20 балів; за індивідуальне завдання – 10 балів, співбесіду – 40 балів

Бали за усні відповіді в кінці семестру нараховуються за формулою $x=A/n*6$, де A – сума усіх поточних оцінок, включаючи оцінки “2”, а n – їх кількість (не менше шести). Кількість балів x заокруглюються до цілих. Якщо середня оцінка $A/n=2,5$, то кількість балів, які отримає студент на підставі оцінок поточного контролю, дорівнюватиме нулю ($x=0$). Студенти повинні бути готові до групового контролю на семінарських заняттях (тестування, фронтальне опитування, дискусія).

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни полягає у підготовці та презентації конспекту заняття (10 б.). Кількість балів, що виставляється за індивідуальне завдання, враховує: доцільність структури заняття, добору змісту навчального матеріалу, форм та методів його використання (5 б.); оптимальність етапів роботи з розвитку дитячої творчості (зайнятість вихованців упродовж усього часу, доцільність та раціональність завдань для самостійного виконання дітьми); логічність і доцільність організації розвивального середовища (5 б.).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Березівська Л. Д. Реформування шкільної освіти в Україні у XX столітті / Л. Д. Березівська. – К.: Богданова А. М., 2008. – 406 с.
2. Гриценко М. С. Історія педагогіки : навч. посіб. / М. С. Гриценко. – К.: Вища шк., 1973. – 447 с.
3. Гриценко М. С. Нариси з історії школи в Українській РСР (1917–1965) / М. С. Гриценко. – К.: Рад. шк., 1966. – 230 с.
4. Гриценко М. М. Розвиток народної освіти на Україні за роки радянської влади / М. М. Гриценко. – К.: Рад шк., 1948. – 76 с.
5. Гупан Н. М.. Розвиток історії педагогіки в Україні (історіографічний аспект): Дис... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Інститут педагогіки АПН України. – К., 2001. – 496 с.
6. Гупан Н. М. Українська історіографія історії педагогіки / Н.М. Гупан. – К.: «А.П.Н.», 2002. – 224 с.
7. Любар О. О. Історія української школи і педагогіки: навч. посіб. / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко; за ред. О. О. Любара. – К.: Т-во «Знання», КОО, – 450 с.
8. Персоналії в історії національної педагогіки. 20 видатних українських педагогів / Л. А. Семеновська, А. Ю. Цина, В. І. Цина [За ред. А. М. Бойко]. – Полтава, 2002. – 451 с.
9. Постернак С. Із історії освітнього руху на Україні за часи революції 1917–1919 рр. / С. Постернак. – К.: Всеукр. кооп. вид-во Союз, 1920. – 127 с.
10. Потапова Л. В. Розвиток національної школи в Україні (1917–1933 рр.): дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.01 / Потапова Лариса Володимирівна. – К., 1998. – 153 с.
11. Сухомлинська О. В. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем / О. В. Сухомлинська, – Київ. : А.П.Н., 2003. – 268 с.
12. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб.: у 2 кн. / за ред. О. В. Сухомлинської. – К.: Либідь, 2005. Кн. 1 – 624 с. Кн. 2 – 552 с.

Допоміжна:

13. Білецький Л. Освіта і шкільництво під Советами / Л. Білецький, Г. Ващенко, Д. Дорошенко, І. Розгін, Ю. Шерех // / Енциклопедія українознавства: ротاپринтне вид. 1949 р. – К.: НАН України. Ін-т історіографії. – К.: А.Т. «Книга», 1995. – Т. 1. – 934–942.
14. Білодід І. К. На шляху перебудови школи / І. К. Білодід. – К.: Рад. шк., 1959. – 81 с.
15. Білокінь О. І. Українське питання в Державній думі Російської імперії (1906–1917): дис. . кандидата іст. наук: спец. 07.00.01 «Історія України» / О. І. Білокінь. – Х., 2001. – 221 с.
16. Бондар А. Д. З історії розвитку народної освіти на Україні за роки Радянської влади / А. Д. Бондар // Укр. іст. журн. – 1967. – № 11. – С. 23–33.
17. Бондар В. Сучасна українська історіографія: підсумки і виклики / Вадим Бондар // Історіографічні дослідження в Україні : зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2014. – Вип. 25. – С. 95–113.
18. Грицак Я. Українська історіографія. 1991–2001: десятиліття змін / Ярослав Грицак // Україна Модерна. – 2005. – Число 9. – С. 43–67.
19. Васькович Г. Шкільництво в Україні (1905–1920 рр.) / Г. Васькович. – К.: Мандрівець, 1996. – 359 с.
20. Ващенко Г. Проект системи освіти в Україні / Г. Ващенко. – Мюнхен: Центр. комітет СУМ, 1957. – 48 с.

21. Зайченко І. В. Проблеми української національної школи у пресі (друга пол. XIX – поч. XX ст.) / за ред. М. Д. Ярмаченка. – Львів, 2002. – 344 с.
22. Калакура Я. С. Методологія історіографічного дослідження : наук.-метод. посіб. / Я. С. Калакура. – К.: Київ. ун-т, 2016. – 319 с.
23. Калакура Я. С. Українська історіографія. / Я. С. Калакура. – К.: Генеза, 2004. – 495 с.
24. Колесник І. Стан української історіографії та визначення її ролі в сучасному суспільстві // Сучасна українська історіографія: проблеми методології та термінології (Київ, 17 червня 2004 р.) : матеріали семінару / Ін-т історії України НАН України. – К., 2005. – С. 27–28.
25. Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія / Ірина Колесник. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2013. – 566 с.
26. Курило В. С. Освіта та педагогічна думка Східноукраїнського регіону у XX столітті / В. С. Курило. – Луганськ: ЛДПУ, 2000. – 460 с.
27. Майборода В. К. Національні школи України: історія, розвиток, уроки / В. К. Майборода, С. В. Майборода // Рідна шк. – 1992. – № 11/12. – С. 6–16.
28. Музиченко О. Реформа школи чи шкільна реформація? / О. Музиченко // ВУШ. – 1919. – № 4. – С. 203–207.
29. Музиченко О. Ф. Реформа школи чи шкільна реформація / О. Ф. Музиченко // ВУШ. – 1918–1919. – № 6/7. – С. 1–10.
30. Нариси історії українського шкільництва: 1905–1933: навч. посіб. / О. В. Сухомлинська [та ін.]; за ред. О. В. Сухомлинської. – К.: Заповіт, 1996. – 304 с.
31. Народна освіта і педагогічна наука в Українській РСР: (1917–1967): моногр. / А. Г. Бондар, О. Г. Дзевєрін, Б. С. Кобзар [та ін.]. – К.: Рад. шк., 1967. – 482 с.
32. Огнев'юк В. О. Осягнення освіти: Підсумки XX століття / В. О. Огнев'юк. – К.: Навч. книга, 2003. – 111 с.
33. Пижик А. М. Культурно-освітня політика в добу Директорії УНР (1918–1920 рр.): дис. кандидата іст. наук.: 07.00.01 / А. М. Пижик. – К., 1998. – 196 с.
34. Попова О. В. Розвиток інноваційних процесів у середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладах України в XX ст.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / О. В. Попова. – Х., 2001. – 39 с.
35. Присяжнюк К. Ф. Новий етап в розвитку радянської школи на Україні / К. Ф. Присяжнюк. – К.: Рад. шк., 1966. – 155 с.
36. Савченко О. Я. Етапи реформування змісту шкільної освіти в Україні за роки незалежності / О. Я. Савченко // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992–2002: зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України / АПН України. – Ч. 1. – Х.: «ОВС», 2002. – С. 210–227.
37. Сбруєва А. А. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах: навч. посіб. / А. Сбруєва, М. Ю. Рисіна. – Суми: Сум-ДПУ, 2000. – 208 с.
38. Ступарик Б. М. Національна школа: витоки, становлення: навч.-метод. посіб. – К.: ІЗМН, 1998. – 336 с.
39. Ярмаченко М. Д. Реформування освіти та педагогічної науки в Україні. Історія і сучасність / М. Д. Ярмаченко // Директор шк., ліцею, гімназії. – 2001. – № 3. – С. 18–42.
40. Ясько О. М. Про використання джерел у дослідженнях з історії радянської педагогічної науки / О. М. Ясько // Рад. школа. – 1974. – № 11. – С. 7–12.

9. Інформаційні ресурси

41. Березівська Л. Реформування шкільної освіти в Україні у XX ст.: історіографія питання. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-10633.html> (дата звернення: 16.03.2019).
42. Джерела та історіографія про трансформаційні процеси в освітньому просторі України (1991–2017) [Електронний ресурс]. – К., 2018. – 66 с. – Режим доступу: http://dnbp.gov.ua/wpcontent/uploads/2018/06/Sources_and_historiography_transformational_processes_2018.pdf (дата звернення: 16.03.2019).